

**Huvudman**

Skellefteå kommun

[UtbildningochArbetsmarknad@skelleftea.se](mailto:UtbildningochArbetsmarknad@skelleftea.se)

## Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskola, Auraskolan i Skellefteå kommun.

## Beslut

### Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Skellefteå kommun att senast den **27 mars 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisningen i svenska som andraspråk, modersmålsundervisning, förskoleklassens omfattning samt undervisning under ledning av förskollärare eller lärare. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Skellefteå kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

### Skellefteå kommun ska vidta följande åtgärder

#### *Svenska som andraspråk*

1. Se till att lärare som bedriver undervisning i ämnet svenska som andraspråk planerar undervisningen utifrån kursplanen i ämnet och att undervisningen behandlar kursplanens centrala innehåll. Av huvudmannens redovisning ska det framgå hur undervisningen i ämnet svenska som andraspråk omfattar ämnets syfte och centrala innehåll (9 kap. 1 § skolförordningen [2011:185] samt förordning [2010:37] om läroplan för grundskolan, nedan kallad Lgr22, avsnitt 5 Kursplaner svenska som andraspråk).

#### *Modersmålsundervisning*

2. Se till att modersmålsundervisning endast anordnas som språkval, som elevens val, inom ramen för skolans val, eller utanför den garanterade undervisningstiden. Huvudmannen ska inkomma med en skriftlig redogörelse för hur modersmålsundervisningen anordnas för läsåret 2025/26 (5 kap. 8 § skolförordningen).

#### *Förskoleklassens omfattning*

3. Se till att förskoleklassen som minst omfattar 525 timmar under ett läsår. Av huvudmannens redovisning ska det framgå hur timmarna har fördelats och schemalagts läsåret 2025/26 (9 kap. 7 § skollagen).

#### *Undervisning under ledning av förskollärare eller lärare*

4. Se till att all undervisning i förskoleklassen bedrivs under ledning av förskollärare eller lärare. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med uppgifter om vilka förskollärare som ansvarar för och bedriver undervisning i förskoleklassen (1 kap. 3 § och 2 kap. 15 § skollagen)

### **Områden utan konstaterade brister**

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar som avser garantin för tidiga stödinsatser.

### **Redovisning av åtgärder**

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:7699) i de handlingar som sänds in.

## **Om ärendet**

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Auraskolan i Skellefteå kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Auraskolan följer gällande bestämmelser om undervisning under ledning av lärare eller förskollärare, modersmålsundervisning, förskoleklassens omfattning, undervisningen i svenska som andraspråk och garanti för tidiga stödinsatser.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, annan personal, personal i elevhälsan, biträdande rektorn och rektorn samt lektionsbesök mellan den 11 och 12 november 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. klassscheman och skolans lärarförteckning. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

## Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

### Föreläggande

#### Svenska som andraspråk

##### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av intervjuer med rektorn, biträdande rektorn och lärare framkommer att elever, i årkurs 1 och 2, som läser svenska som andraspråk deltar i samma undervisning som övriga elever som läser svenska. Samtliga elever använder samma läromedel med samma innehåll.

Lärarna berättar att undervisningen för elever som läser svenska som andraspråk nivåanpassas genom att de förklarar mer och gör innehållet mer tillgängligt, men utan att några innehållsmässiga förändringar sker. Lärarna uppger att det inte finns någon koppling till elevernas modersmål eller andra språk i undervisningen.

Både lärare, rektorn och biträdande rektorn berättar att en utomstående lärare kommer till skolan en dag i veckan och undervisar en grupp elever. Några av dessa elever läser svenska och några läser svenska som andraspråk. De uppger vidare att den elevgrupp som den utomstående läraren undervisar i huvudsak består av samma elever. Rektorn och biträdande rektorn uppger att dessa elever deltar utifrån behov. Representanterna från elevhälsan, rektorn och biträdande rektorn uppger att de insatser som den utomstående läraren ger är att betrakta som en stödåtgärd i form av extra anpassningar. Lärarna, representanter från elevhälsan, rektorn och biträdande rektorn uppger att den utomstående läraren arbetar med att träna begrepp tillsammans med eleverna, begrepp som även behandlas i andra ämnen än svenska och svenska som andraspråk såsom matematik.

##### **Rättslig reglering**

Undervisningen ska omfatta bland annat ämnet svenska eller svenska som andraspråk (10 kap. 4 skollagen).

För varje ämne ska en kursplan gälla (10 kap 8 § skollagen).

Undervisning i svenska som andraspråk ersätter undervisning i svenska. Svenska som andraspråk får därutöver anordnas

1. som språkval i grundskolan,
2. som elevens val, eller 3. inom ramen för skolans val (5 kap. 15 § skolförordningen).

I kursplaner för svenska och svenska som andraspråk anges syfte och centralt innehåll samt kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier. Av det centrala innehållet för årskurs 1–3 ingår bland annat följande. Läsriktning och sambandet mellan ljud och bokstav i jämförelse med andra språk eleven kan. Vidare ingår uttal, betoning och satsmelodi samt uttalets betydelse för att göra sig förstådd. Svenska språkets uttal i jämförelse med andra språk eleven kan samt ordspråk och talesätt i jämförelse med andra språk eleven kan. (Lgr 22, 5 Kursplaner, Svenska som andraspråk)

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete gällande undervisningen i ämnet svenska som andraspråk. Av utredningen framgår att elever som läser svenska som andraspråk inte ges undervisning som utgår från ämnets syfte och omfattar hela det centrala innehållet.

Utredningen visar att elever som läser svenska som andraspråk deltar i undervisningen samtidigt, i samma klassrum och med samma lärare som eleverna som läser ämnet svenska. Undervisningen utgår från ämnesplanen i svenska. Skolinspektionen bedömer därför att elever som läser svenska som andraspråk inte får den undervisning de har rätt till, det vill säga undervisning som utgår från ämnesplanen för svenska som andraspråk. Att en utomstående lärare ger en grupp elever i årskurserna 1 och 2 stöd i form av extra anpassningar en gång i veckan förändrar inte Skolinspektionens bedömning, eftersom det framgår av utredningen att gruppens sammansättning varierar och att inte alla elever i gruppen läser svenska som andraspråk samt att undervisningen behandlar flera ämnen.

Skolinspektionen vill här klargöra att svenska som andraspråk är ett eget ämne med ett delvis annat syfte än ämnet svenska. Undervisningen ska utgå från ett andraspråkperspektiv och möta de behov som elever med svenska som andraspråk har. Om undervisningen sker i samma klassrum som för elever som läser svenska ställer detta krav på att läraren undervisar utifrån båda ämnesplanerna – både svenska som andraspråk och svenska.

### **Modersmålsundervisning**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av intervju med lärare, biträdande rektorn och rektorn framkommer att en elev på skolan har modersmålsundervisning en gång per vecka samtidigt som övriga elever har undervisning i andra ämnen.

Modersmålsundervisningen sker i ett separat klassrum med en annan lärare. Lärarna, biträdande rektorn och rektorn uppger att eleven inte kompenseras med undervisningstid på något sätt då denna undervisning sker.

### **Rättslig reglering**

Elever som har en vårdnadshavare med ett annat modersmål än svenska, har språket som dagligt umgängesspråk i hemmet och har grundläggande kunskaper i språket ska erbjudas modersmålsundervisning. Även elever som tillhör någon av de nationella minoriteterna ska erbjudas modersmålsundervisning i elevens nationella minoritetsspråk (10 kap. 7 § skollagen)

Modersmålsundervisning får anordnas som språkval i grundskolan och specialskolan, som elevens val, inom ramen för skolans val eller utanför den garanterade undervisningstiden (5 kap. 8 § skolförordningen).

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans anordnande av modersmålsundervisning.

Av utredningen framgår att en elev som läser modersmål går ifrån ordinarie lektioner för att få modersmålsundervisning och att den undervisningstid som elever går miste om i andra ämnen inte kompenseras. Huvudmannen har anordnat modersmålsundervisningen inom ramen för den garanterade undervisningstiden. Det har dock inte skett inom ramen för språkval, elevens val eller skolans val. Skolinspektionen bedömer därför att detta är en brist.

### **Förskoleklassens omfattning**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Skolinspektionen har tagit del av skolans schema för läsåret 2025/26. Av förskoleklassens schema framgår att eleverna har schemalagd undervisning två timmar per dag, måndag till fredag. Läsåret 2025/26 omfattar förskoleklassen 480 timmar.

Huvudmannen har i kommunikering med Skolinspektionen uppgett att förskoleklassen följer grundskolans läsårstider. Huvudmannen uppger att förskoleklassen vanligtvis följer samma schema hela läsåret och redogör inte för några planerade förändringar under läsåret 2025/26.

### **Rättslig reglering**

Förskoleklassen ska omfatta minst 525 timmar under ett läsår (9 kap. 7 § skollagen).

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i omfattningen av förskoleklassen.

Av förskoleklassens schema framgår att eleverna har undervisning två timmar per dag, måndag till fredag, under höstterminen 2025. Huvudmannen har uppgett att samma schema vanligtvis gäller även under vårterminen 2026. Detta innebär att förskoleklassen omfattar 480 timmar under ett läsår, vilket är 45 timmar färre än de 525 timmar som förskoleklassen som minst ska omfattas av. Detta är en brist.

### **Undervisning under ledning av lärare eller förskollärare**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

##### *Förskoleklass*

Skolinspektionen har tagit del av förteckning över undervisande personal för läsåret 2025/26.

Av intervjuer med förskollärare, rektorn och biträdande rektorn framgår att förskoleklassen är indelad i tre grupper, varav två är större och en är mindre. Undervisningen bedrivs så att en förskollärare ansvarar för en av de större grupperna, en skolassistent ansvarar för den andra större gruppen och en förskollärare ansvarar för den mindre gruppen. Undervisningen genomförs enskilt i respektive klassrum. De ansvarar för den undervisning de själva bedriver och uppger att denna struktur kommer att gälla fram till sommarlovet.

Huvudmannen har i kommunikation till Skolinspektionen uppgett att klassen är indelad i två grupper och att skolassistent för närvarande ansvarar för undervisningen i en av grupperna. Gruppernas sammansättning kan förändras utifrån verksamhetens behov.

##### *Årskurs 1 och 2*

Skolinspektionen har tagit del av förteckning över undervisande personal samt schema för läsåret 2025/26. Av dokumentstudier och av intervjuer med lärare framgår att lärare som ansvarar för och bedriver undervisningen i årskurs 1 och 2 är anställda som lärare.

Av intervjuer med lärare, lärare i fritidshem, rektorn och biträdande rektorn framgår att eleverna i förskoleklass samt i årskurserna 1 och 2 har ett lektionspass i veckan som lärare i fritidshem håller i med fokus på

värdegrundsarbete kopplat till samhällsorienterande ämnen. Undervisningen planeras i dialog med skolans lärare och en gemensam planering genomfördes i början av höstterminen 2025. Lärare i fritidshem för en löpande dialog med skolans lärare om vilken undervisning som genomförts med eleverna, och det eleverna arbetar med delas med skolans lärare. Lärarna för eleverna i årskurs 1 och 2 har även annan undervisning i samhällsorienterande ämnen. Bedömning av eleverna i samhällsorienterande ämnen ansvarar skolans lärare för. Huvudmannen har i kommunikering med Skolinspektionen framfört att det ska göras ytterligare förtydliganden i schemat inom kort angående denna undervisning.

### **Rättslig reglering**

Undervisning ska bedrivas under ledning av lärare eller förskollärare. Med undervisning avses de processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

Lärare eller förskollärare ansvarar för den undervisning som han eller hon bedriver och endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen, om inte någon av skollagens undantag är tillämpliga (2 kap. 13, 15 och 18 §§ skollagen).

Eleverna ska genom strukturerad undervisning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna ska uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper eller betygskriterier som minst ska uppfyllas och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen (5 kap. 2 § skolförordningen).

I förarbeten till skollagen framgår bl.a. att i definitionen av undervisningsbegreppet ligger att lärandeprocessen sker under ledning av lärare. Med detta menas inte att dessa måste vara närvarande i undervisningslokalen eller motsvarande all lektionstid. Tanken är dock för att en aktivitet ska klassas som undervisning måste en lärare ha det övergripande ansvaret för det som ska göras (prop. 2009/10:165 s. 633).

Om det saknas en lärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen låta en annan lärare bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det (prop. 2010/11:20 s. 84 f).

### **Skolinspektionens bedömning**

*Förskoleklass*

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i undervisningen i förskoleklass då den för vissa elever inte leds under ledning av förskollärare eller lärare.

Av utredningen framgår att det är en person som är anställd som skolassistent som ansvarar för och bedriver undervisningen för en grupp elever i förskoleklassen, vilket är en brist. Enligt författningarnas krav ska all undervisning i förskoleklass bedrivas under ledning av förskollärare eller lärare. Det innebär att personen ska vara anställd som förskollärare eller lärare.

#### *Årskurs 1 och 2*

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Skellefteå kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller undervisning under ledning av lärare i årskurs 1 och 2.

### **Val av ingripande**

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen). Skellefteå kommuns verksamhet vid Auraskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisning i svenska som andraspråk, modersmålsundervisning, förskoleklassens omfattning och undervisning under ledning av förskollärare eller lärare i förskoleklass. Det finns därför skäl att förelägga huvudmannen att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

## **Områden utan konstaterade brister**

### **Garantin för tidiga stödinsatser**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Utifrån intervjuer med lärare, representanter från elevhälsan, rektorn och biträdande rektorn framgår att förskollärare använder de nationella kartläggningsmaterialen i förskoleklass samt de nationella bedömningsstöden i svenska och matematik i årskurs 1.

Lärarna och representanter för elevhälsan uppger att när kartläggningarna har genomförts och det finns en indikation på att en elev inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning genomförs en särskild bedömning där lärarna och specialpedagogen deltar. Lärare uppger att diskussionerna kring vilka extra anpassningar eleverna behöver förs i tillsammans med elevhälsan och skolans specialpedagog. Specialpedagogen beslutar i samråd med berörda lärare om vilka extra anpassningar som ska genomföras. Om

en elev är i behov av ytterligare stöd utöver extra anpassningar kontaktas biträdande rektorn och en utredning om särskilt stöd påbörjas.

Av intervjuer med lärare, representanter från elevhälsan, rektorn och biträdande rektorn framkommer att elevernas extra anpassningar följs upp tillsammans med specialpedagog. Det framgår vidare att en överlämning sker mellan förskoleklass och årskurs 1. Vid denna överlämning diskuteras dels uppföljningen av extra anpassningar, dels eleverna både på grupp- och individnivå. Resultaten från kartläggningarna i förskoleklassen förs vidare till läraren som ska ansvara för undervisningen i årskurs 1.

### **Rättslig reglering**

I förskoleklass ska Skolverkets kartlägningsmaterial i språklig medvetenhet och kartlägningsmaterial i matematiskt tänkande användas. (8 kap. 2 och 3 §§ skolförordning, 2-5 §§ Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella kartlägningsmaterial i språklig medvetenhet och i matematiskt tänkande i förskoleklass, [SKOLFS 2019:16]).

I årskurs 1 i grundskolan ska Skolverkets nationella bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling användas i ämnen svenska och svenska som andraspråk och Skolverkets nationella bedömningsstöd i taluppfattning användas i ämnet matematik. (9 kap. 22 b och c §§ skolförordningen och 2 – 4 §§ Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella bedömningsstöd i svenska, svenska som andraspråk och matematik i årskurs 1 i grundskolan och sameskolan, [SKOLFS 2016:66]).

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling om det utifrån användning av ett nationellt kartlägningsmaterial finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. En särskild bedömning ska även göras i lågstadiet i grundskolan om det utifrån användning av ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik, finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3. (3 kap. 4 § 1 st. skollagen).

Om det efter en särskild bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för den aktuella skolformen, ska det skyndsamt planeras för stöd i form av extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om att elevens behov av särskilt stöd behöver utredas (3 kap. 4 § 2 st. skollagen, 3 kap. 5 § skollagen och 3 kap. 7 § skollagen).

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna för extra anpassningar eller för anmälan till rektorn om särskilt stöd redan är uppfyllda. Det ska i sådant fall skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn. (3 kap. 4 § 3 st. skollagen).

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning och vid planering av extra anpassningar när det i förskoleklassen eller lågstadiet upptäcks att sådant stöd behöver ges i svenska, svenska som andraspråk eller matematik. Samråd enligt 3 kap. 4 a § p. 1 och 2 behöver dock inte genomföras om den ansvarige förskoleläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens. (3 kap. 4 a § 1 st. p. och 2 samt 2 st. skollagen).

I slutet av förskoleklassen och i slutet av lågstadiet i grundskolan och sameskolan ska det genomföras en uppföljning av sådant stöd som getts enligt 3 kap. 5 § skollagen (extra anpassningar) i svenska, svenska som andraspråk och matematik. Resultatet av denna uppföljning ska överföras till den lärare som ska ansvara för eleven i nästa årskurs. (3 kap. 4 b § skollagen).

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid uppföljning enligt 4 b §. Samråd enligt 3 kap. 4 a § p. 3 behöver inte genomföras om den ansvarige förskoleläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens. (3 kap. 4 a § skollagen).

### **Skolinspektionens bedömning**

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

**X** Lisa Naudot Bergh

Beslutsfattare  
Signerat av: Lisa Naudot Bergh

**X** Klara Heikkilä Jonsson

Föredragande  
Signerat av: Klara Heikkilä Jonsson

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Johan Runemark Brydsten medverkat.